

سرشناسه : مومنی، غلامرضا، ۱۳۶۰-

عنوان و نام پدیدآور : سفیران ولایت/ غلامرضا مومنی.

مشخصات نشر : قم: ذکر، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری : ۲۲۴ ص؛ ۵/۱۴×۲۱/۵ س.م.

شابک : ۳۰۰۰۰۰ ریال ۹۷۸۶۲۲۶۳۱۹۰۶۵ :

وضعیت فهرست نویسی : فیا

یادداشت : کتابنامه.

موضوع : اسلام و دولت

موضوع : Islam and state

موضوع : ولی فقیه

موضوع : Wilayat al-Faqih

موضوع : حکومت دینی

موضوع : Polity (Religion)

موضوع : دین و سیاست

موضوع : Religion and politics

رده بندی کنگره : BP۲۳۱

رده بندی دیویی : ۲۹۷/۴۹۳۲

شماره کتابشناسی ملی : ۵۹۵۰۴۶۹

سفیران ولایت

غلامرضا مؤمنی

انتشارات ذکری

«سفیران ولایت»

نویسنده: غلامرضا مؤمنی

ناشر: ذکری / قم

نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۸

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۳۰۰/۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۳۱۹-۰۶-۵

شماره تماس مؤلف: ۰۹۱۵۵۱۸۱۸۸۹

فهرست مطالب

۱۳	مقدمه
۱۷	گفتار اول: دین و سیاست
۱۸	دین
۲۰	سیاست
۲۱	دلایل همبستگی دین و سیاست
۳۱	گفتار دوم: حکومت (۱)
۳۲	مفهوم شناسی
۳۳	ضرورت تشکیل حکومت
۳۵	ضرورت تشکیل حکومت اسلامی

- گفتار سوم: حکومت (۲)..... ۴۱
- انواع حکومت‌ها ۴۲
- کارکردها و اهداف حکومت‌ها ۴۳
- هدف غایی حکومت اسلامی ۴۵
- گفتار چهارم: حکومت در عصر غیبت..... ۴۷
- تشکیل حکومت در عصر غیبت ۴۸
- گفتار پنجم: از دموکراسی غربی تا مردم سالاری دینی..... ۶۹
- مفهوم شناسی ۷۰
- انواع دموکراسی ۷۰
- معایب دموکراسی ۷۲
- مردم سالاری دینی ۷۴
- گفتار ششم: مشروعیت و مقبولیت در دیدگاه اسلام..... ۸۱
- اهمیت بحث حاضر ۸۲
- مفهوم شناسی ۸۳
- مبنای مشروعیت ۸۳
- دلایل عقلی حاکمیت خداوند ۸۵
- دلایل نقلی حاکمیت خداوند ۸۶
- حاکمیت پیامبر ﷺ ۸۷
- حاکمیت پس از پیامبر ﷺ ۸۸
- نسبت بین «مشروعیت» و «مقبولیت» ۹۱

گفتار هفتم: مفهوم شناسی ولایت مطلقه‌ی فقیه..... ۹۵

ضرورت مفهوم شناسی..... ۹۶

تفاوت «ولایت مطلقه» با «حکومت مطلقه»..... ۱۰۰

ولایت مطلقه‌ی فقیه و دیکتاتوری..... ۱۰۲

پاسخ‌هایی به یک اتهام..... ۱۰۶

گفتار هشتم: پیشینه‌ی ولایت فقیه..... ۱۰۹

پیشینه‌ی تاریخی ولایت فقیه در کلام فقیهان..... ۱۱۰

پیشینه‌ی تاریخی ولایت فقیه در عرصه‌ی عمل:..... ۱۱۴

دلایل عدم پرداختن فقهای متقدم به مسأله‌ی ولایت فقیه..... ۱۱۹

گفتار نهم: دلایل عقلی و نقلی بر حاکمیت ولی فقیه..... ۱۲۵

دلایل عقلی..... ۱۲۶

دلایل نقلی..... ۱۲۹

گفتار دهم: شرایط و ویژگی‌های ولی فقیه..... ۱۳۹

گام اول ویژگی‌های عام..... ۱۴۰

گام دوم ویژگی‌های خاص..... ۱۴۱

گام سوم ویژگی‌های اخص..... ۱۴۷

شرایط و ویژگی‌های (ولی فقیه) در قانون اساسی..... ۱۵۱

گفتار یازدهم: وظایف و اختیارات ولی فقیه..... ۱۵۳

۱۵۵..... لزوم تناسب بین وظایف و اختیارات رهبری

۱۵۶..... ولایت فقیه و اصل یکصدودهم قانون اساسی

۱۵۸..... ولایت مطلقه فقیه و اصل ۵۷ قانون اساسی

۱۶۱..... ولایت فقیه و قوای سه گانه

گفتار دوازدهم: آشنایی با مجلس خبرگان رهبری..... ۱۷۱

۱۷۲..... مقدمه

۱۷۲..... مجلس خبرگان رهبری در قانون اساسی

۱۷۵..... وظایف و کارکردهای مجلس خبرگان رهبری

۱۷۶..... اهمیت نظارت بر رهبری

۱۷۷..... فلسفه‌ی وجودی خبرگان رهبری

۱۷۸..... شبهه‌ی دور

۱۸۰..... ویژگی‌ها و شرایط خبرگان رهبری

۱۸۰..... اجتهاد و تخصص‌های دیگر

گفتار سیزدهم: آشنایی با شورای نگهبان..... ۱۸۳

۱۸۴..... ترکیب و ساختار شورای نگهبان

۱۸۶..... وظایف شورای نگهبان

۱۹۱..... نظارت استصوابی یا استطلاعی

۱۹۳..... دلایل استصوابی بودن نظارت شورای نگهبان

گفتار چهاردهم: آشنایی با قانون اساسی.....	۱۹۷
ضرورت آشنایی با قانون اساسی	۱۹۸
قانون اساسی در گذر زمان	۱۹۹
چگونگی شکل‌گیری قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران	۲۰۱
علل بازنگری در قانون اساسی و موضوعات تغییر یافته	۲۰۵
نگاهی گذرا به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران	۲۰۷
فهرست منابع و مآخذ.....	۲۱۵

مقدمه

بیش از ۱۴۰۰ سال از رحلت نبی مکرم اسلام ﷺ می‌گذرد و در طی این مدت شیعیان همواره گرفتار حکومت‌های جائری بوده‌اند که غالباً هیچ اعتقادی به مبانی و اصول اسلام نداشته‌اند، از این رو برپایی حکومتی شیعی آرزوی بسیاری از شیعیان و علمای شیعه بوده است تا بتوانند خط اصیل اسلام ناب را آن طور که باید دنبال نمایند.

در این دوران خداوند بر ملت ایران منت گذاشته و این نعمت بزرگ - حکومت اسلامی - را به برکت رهبری امام راحل علیه السلام و حضور و بیداری مردم نصیب ملت ایران نموده است. روشن است که هر نعمتی نیاز به شکرگزاری دارد و یکی از مصادیق بارز شکرگزاری نعمت حکومت اسلامی، تلاش برای حفظ، تداوم و تعالی آن است. و این مهم حاصل نمی‌شود مگر به واسطه‌ی شناخت صحیح و دقیق از مبانی و اصول حکومت اسلامی. براین اساس مجموعه‌ی حاضر به تبیین مهم‌ترین مسائل مطرح شده پیرامون حکومت اسلامی می‌پردازد و اهداف زیر را دنبال می‌کند:

۱. آشنایی با مبانی و اصول دین در عرصه‌ی سیاست و حکومت؛ برای دستیابی به این امر، سعی شده است به مناسبت موضوع بحث، با تکیه بر آیات، روایات و سیره‌ی ائمه‌ی معصومین علیهم السلام، دیدگاه اسلام در آن خصوص تبیین شود.

۲. عمق بخشیدن به معرفت سیاسی و اعتقادی در مورد حقیقت حکومت اسلامی به‌ویژه اصل (ولایت فقیه)؛ به این بیان که ضمن روشن نمودن ابعاد مختلف این امر بتوانیم در مواقع حساس و در فضاهای غبارآلود فتنه، به روشنگری و بصیرت افزایی آحاد جامعه همت گماریم و از این طریق نه تنها دچار انفعال نشویم؛ بلکه با ایفای نقش فعالانه در رفع شبهات و فتنه‌ها موفق باشیم. به عبارت دیگر هدف از طرح این نوع مطالب این است که معرفت ما نسبت به مسأله‌ی حکومت اسلامی و ولایت فقیه احساسی، شعاری، سطحی، مقلدانه، بدون استدلال و برهان و از روی جوزدگی نباشد؛ بلکه موضع‌گیری و عملکرد ما نسبت به این مسأله از عمق جان، آگاهانه، با تکیه بر منطق و دارای مبنا و استدلال باشد. چراکه بی‌تردید معرفت احساسی به مسائل با کوچکترین شبهه و تلنگر از هم می‌پاشد و این در مواقع حساس، بی‌شک نظام اسلامی را دچار مشکل خواهد کرد.

۳. افزایش قدرت تحلیل و توان پاسخ‌گویی به شبهات؛ روشن است که استقرار نظام جمهوری اسلامی موجب قطع منافع بسیاری از استعمارگران، وطن فروشان و غرب‌گدایانی شده است که روزی به انحاء مختلف در پی چپاول و عقب مانده نگه‌داشتن ملت ایران در عرصه‌های مختلف بوده‌اند، بنابراین دور از انتظار نیست امروز با تمام توان در مقابل نظام اسلامی صف‌آرایی کنند و با ابزارهای مختلف به ایجاد لجن پراکنی و القاء شبهات علیه اصول و ارزش‌های نظام اسلامی پردازند.

بی‌تردید تاریخ گواه قصه‌ی پر غصه‌ی انقلاب‌ها و نهضت‌های زیادی است که به دلیل جهل و عدم بصیرت مردم نسبت به اصول و چارچوب‌های انقلاب و نهضت خود، دچار انحراف شده‌اند؛ بنابراین نگاه ما به مباحث پیش رو، باید مانند نگاه به مسئله‌ای هم‌چون جهاد باشد و این بصیرت افزایی را کم‌تر از جهاد با دشمن ندانیم که مقام معظم رهبری در این باره می‌فرمایند: هر کس در راه روشنگری فکر مردم تلاش بکند، از یک انحراف جلوگیری

کند، از یک سوء فهمی مانع شود، چون در مقابله با دشمن است، جهاد است.^۱
شایان ذکر است جهت آشنایی مخاطبان محترم به ویژه نسل جوان با اندیشه‌های امام
خميني رحمه الله و مقام معظم رهبري رحمه الله، به تناسب موضوع، به بیان دیدگاه‌های ایشان در
گفتارهای مختلف پرداخته شده است.

غلامرضا مؤمنی
زمستان ۱۳۹۸ شمسی / قم المقدسه

۱. بیانات مقام معظم رهبري رحمه الله، (۴۷۹۰?id=content-speech/farsi.khamenei.ir/http://)، مورخ